CZĘŚĆ XLIX — № 33. ROK 25 — (1854.)

TYGODNIK

PETERSBURSKI

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. POŁROCZNA 8 rubli srebrem.

WTOREK, $\frac{4}{16}$ MAJA.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, $\frac{3}{15}$ MAJA.

Przez Rozkaz dzienny CESARSKI z dnia 27 Kwietnia, Wojenny Gubernator miasta Kaługi i Kałuzski Cywilny Gubernator; Jenerał-major hrabia *Tołstoj 2*, mianowany Wojennym Gubernatorem Taganrogskim, zarządzającym też i Wydziałem cywilnym, z pozostaniem w Armii; — Pułkownik pułku Kostromskiego strzelców, *Lewański*, podniesiony do rangi Jenerał-majora i otrzymuje dymissyą, dla słabości zdrowia, z mundurem i pensyą.

— Przez Rozkaz dzienny CESARSKI w Wydziale służby Cywilnej 21 Kwietnia, podniesieni zostali do rangi Rzeczywistego Radzcy Stanu, Radzcy Stanu, Zarządzający Izbami Dóbr Państwa: Wołyńską *Bielenicyn*, Tambowską *Meisner* i Podolską *Abaza;* Urzędnik do szczególnych poleceń V klassy przy Departamencie Gospodarstwa Wiejskiego *Szczukin*, i Radzca Kantoru Dworu J. C. Mości *Taborowski.*

Reskrypt CESARSKI.

Do mieszkańców mile Nam wiernego miasta Odessy.

«Flotty anglo-francuzkie, wszedłszy na morze Czarne, attakowały, przed kilku dniami, spokojne miasto Odessę, otwarte dla handlu europejskiego.

«Jenerał-Adjutant baron Osten-Sacken, świadcząc o świetnej waleczności, z jaką pokuszenia nieprzyjacielskie zostały odparte przez siłę zbrojną, podał też do NASZEJ wiadomości, że, w pośród niebezpieczeństwa, którém mieszkańcy byli zagrożeni, spokojność publiczna ani na chwilę zakłócona nie była i że ciż mieszkańcy, ze wzorową gorliwością, wykonywali wszystkie rozporządzenia miejscowej Władzy.

«Uczucie powinności, nakazane przez świętą Wiarę i przywiązanie do Tronu, ku serdecznej pociesze NASZEJ, ożywia wszystkich najmilszych wiernych poddanych NASZYCH. W Odessie, to chlubne uczucie objawiło się w całym blasku pod gromem dział nieprzyjacielskich.

«Moc ducha i poświęcenie się mieszkańców tego Grodu nie mogły nie zwrócić NASZEJ uwagi, i miło NAM jest z tego powodu wynurzyć wszystkim stanom tej ludności NASZE osobliwe zadowolenie.»

Na oryginale własną J. C. Mości ręką podpisano:

MIKOŁAJ.

S.-Petersburg, 26 Kwietnia 1854 roku.

— Przez Dyplomata CESARSKIE z dnia 23 Kwietnia, Najłaskawiej mianowani kawalerami orderu Św. Alexandra Newskiego: z brylantami, Radzca Tajny, Senator *Żemczużnikow* i bez brylantów, Jenerał piechoty, Jenerał-Gubernator Syberyi Zachodniej i Dowodzca Syberyjskiego Oddzielnego korpusu *Gasfort.*

— Przy Najłaskawszym Reskrypcie z dnia 11 Kwietnia, Inspektor prochowni, Jenerał-porucznik *Gerbel 2*, miał szczęście otrzymać w darze tabakierę brylantową, ozdobioną wizerunkiem JEGO CESARSKIEJ MOŚCI.

— Przez Ukaz CESARSKI do Kantoru Dworu, z dnia 15 Kwietnia, zostający przy Gabinecie N. PANA, Assesor Kollegijalny, xiążę Alexander *Sybirski*, mianowany Kamer-junkrem Dworu.

OBRAZY ŚWIĘTE, OFIAROWANE PRZEZ N. CESARZOWĘ JMĆ.

11 Kwietnia 1854 pełniący obowiązki Kronstadtskiego Wojennego Jenerał-Gubernatora, Jenerał-inżenjerów *Dehn*, otrzymał następny Reskrypt od J. C. WYSOKOŚCI W. X. KONSTANTYNA MIKOŁAJOWICZA:

Janie, synu Jana! Przesyłając przy niniejszém JWPanu wraz, ze spisem, cztery obrazy, Najmiłościwiej podarowane przez N. Cesarzowę Jmć garnizonom fortów Kronstadtskich: «Imperator Piotr», «Imperator Paweł» «Imperator Alexander» i «Kronszlot», proszę was rozdać według przeznaczenia te dowody łaskawych względów Najjaśniejszej Pani. Niech te obrazy przyjęte będą z tak czystą i gorącą modlitwą, z jaką Najłaskawiej są zaofiarowane.

«Pozostajemy ku wam nazawsze życzliwi.

Na oryginale własną J. C. Wysokości ręką podpisano:

KONSTANTYN.

Do Reskryptu załączony był następujący spis obrazów, podarowanych od N. Cesarzowej.

1. Świętego Wielkiego Xięcia Alexandra Newskiego.

(W srebrnej, po brzegach wyzłoconej oprawie, z napisem: «Obrońcom fortu «Imperator Alexander I».)

2. Świętego Mikołaja Cudotworcy.

(W srebrnej, po brzegach złoconej oprawie, z napisem: «Obrońcom Kronszlota.»)

3. Świętego Apostoła Piotra.

(W drewnianej, złoconej ramie, z napisem: «Obrońcom fortu Imperator Piotr I.»)

4. Świętego Apostoła Pawła.

(W drewnianej, złoconej ramie, z napisem: «Obrońcom fortu Imperator Paweł I.»)

Rozkaz dzienny Ministra Wojny.

S.-Petersburg, 4 Kwietnia 1854, № 41.

N. Cesarz Jmć, Najwyżej raczył rozkazać: 1.) Dymisyonowanych oficerów, którzy zostawali w dymissyi więcej niż od lat dwóch, i będą prosili o przyjęcie na nowo do służby, zaliczać do niej, a dla dania im poznać prawideł i porządku frontowej służby, odkomenderowywać: a) tych, którzy podadzą prośby osobiście do Departamentu Inspektorskiego Ministerstwa Wojny—do wojsk wzorowych (образцовыхъ); b) tych co przyszlą prośby do tego Departamentu z gubernij najbliższych jakichkolwiek rezerwów — do rezerwów, a z gubernij odległych od rezerwów i od wojsk wzorowych — do wojsk miejscowych. 2.) Po otrzymaniu doniesienia od Zwierzchności wojsk wzorowych, rezerwowych i miejscowych, do których będą odkomenderowani takowi oficerowie, iż nabyli już dostatecznej znajomości służby, rozmieszczać ich, stosownie do własnego żądania, w sposób następujący: do wojsk czynnych, jeśli w nich są wakanse; jeżeli zaś w nich komplet oficerów jest zupełny, w takim razie do rezerwów wojsk tychże. 3.) oficerów którzy są w dymissyi od lat mniej niż dwóch, nie komenderując do wojsk wzorowych, rezerwowych, ani miejscowych, rozmieszczać według ich życzenia, przestrzegając tylko, iżby do wojsk czynnych byli zaliczani wtedy, kiedy w nich będzie niekomplet oficerów, w razie zaś przeciwnym — do rezerwów tychże wojsk. O takiej Monarszej woli obwieszczając w Wydziale Wojskowości, dla przewodnictwa i należytego wypełnienia, upraszam Zwierzchności wojsk wzorowych, rezerwowych i miejscowych, po stosownem przekonaniu się, że przykomenderowani do nich oficerowie nabyli dostatecznej znajomości służby, zawiadamiać o tém Departament Inspektorski dla uczynienia dalszych rozporządzeń według brzmienia 2 punktu wyżej wyłożonego Najwyższego Rozkazu.

Podpisał: Jenerał-adjutant xiążę *Dołgorukow 1.*

— W Rozkazie dziennym, wydanym do wojsk 3, 4 i 6-go Korpusów piechoty, w Sztabowej kwaterze, mieście Buchareście, z dnia 30 Marca 1854 roku za № 96, powiedziano: «Wojacy! Pochod roku 1854 rozpoczął się z chwałą dla Ruskiego oręża; 30,000 Turków, przykryte mocnemi warowniami pod Tulczą, Maczynem, Isakczą i Hirsową, broniły prawego brzegu Dunaju. Myśmy zaattakowali ich 11 Marca od Braiłowa, Galaca i Izmaila. Wszędzie przełamani turcy uciekli, opuściwszy Tulczę, Maczyn, Isakczę, Hirsowo, i całą Babadahską prowincyą; stracili oni w zabitych, rannych i jeńcach przeszło 3,000 ludzi, ośmnaście dział i wielkie mnóstwo potrzeb wojennych. — Z naszej strony strata w poległych i ranionych nie wynosi 800 ludzi. N. Cesarz Jmć, w najłaskawszym do mnie Reskrypcie, z dnia 21 Marca Najwyżej raczył rozkazać: oświadczyć walecznym wojskom i dostojnym ich dowodzcom, najszczerszą J. C. Mości wdzięczność. Ten błogi początek wróży nowe zwycięztwa i chlubny wypadek wojny. Nie będziemy szczędzili krwi naszej dla usprawiedliwienia Monarszych ku nam względów. Święta sprawa Wielkiego Cara naszego i Rossyi—odniesie tryumf! Rękojmią naszych przyszłych powodzeń — wasze męztwo i spodziewane ku nam przybycie dostojnego wodza, Jenerał-feldmarszałka Xiążęcia Warszawskiego Hrabi Paskiewicza-Erywańskiego; — jemu zawsze towarzyszyło zwycięztwo. Niniejszy Rozkaz dzienny ma być odczytany przed rotami, szwadronami, bateryami i secinami, oraz, ma być rozesłana do wszystkich wojsk dla śpiewania, załączona przy niniejszém pieśń; jest ona wyrażeniem naszych uczuć i powinności. Podpisał: Dowodzący wojskami 3-go, 4-go i 5-go Korpusów piechoty, Jenerał-adjutant Xiążę *Gorczakow 2.*

(Następuje śpiew w pięciu zwrotkach, tchnący patryotycznym zapałem i szlachetném poświęceniem się, które są charakterystyczną cechą ruskiego żołnierza.)

NOWINY Z NAD-DUNAJU.

Działania na prawym brzegu Dunaju.

19 Kwietnia główne siły oddziału Jenerał-adjutanta *Lüdersa*, rozmieściły się na pozycyi pod Czarnowodami, posunąwszy przednią straż ku Rassewat i zająwszy przodowemi czaty wieś Malczewoj.

Bokowy oddział, pod wodzą Jenerał-porucznika *Engelhardta* postawiony został w Dewcze, (Diewickioj).

Rozjazdy nasze odkryły tylko w Machmud-Kojsu część tureckiej jazdy, która odstąpiła w kierunku Bazardżiku, i częścią Sylistryi.

Działania na lewym brzegu Dunaju.

a.) *Przeciw Sylistryi.*

Dla działania przeciw bateryom nieprzyjacielskim, na prawym brzegu Dunaju znajdującym się, i dla zniszczenia tureckiej flotylli, stojącej za wyspą Hopa, od 24 Marca po 1 Kwietnia wzniesione zostały na przeciw Sylistryi przez Jenerał-porucznika *Chrulewa*, czternaście bateryj z bokowemi szańcami.

1 Kwietnia ochotnicy z pułku strzelców Jenerał-Feldmarszałka Xięcia Warszawskiego, pod wodzą Wozniesieńskiego pułku Majora *Korolenko* i Rotmistrza *Korolenko*, zajęli wyspy Goły i Hopa.

3, 4 i 5-go na tych wyspach urządzone były baterye.

6 Kwietnia zajęto wyspę Tołkja.

10 Kwietnia wszczęto z naszych bateryj ogień do stojących naprzeciw nim łódek, z których dwie zatopione zostały, a jedna położyła się na boku.

Do Sylistryi przybyło z Szumli do 5,000 regularnego wojska nieprzyjacielskiego.

Według ostatnich wiadomości garnizon Sylistryi składa się z dwudziestu tysięcy ludzi, w tej liczbie dziesięciu tysięcy regularnej piechoty, sześciu tysięcy jazdy, trzech tysięcy konnych baszi-buzuków (nieregularnych), i do tysiąca artyllerzystów.

Wojskami Sylistryjskiej załogi dowodzi Mussa-pasza.

b.) *Przeciw Nikopoli.*

16 Kwietnia, na czterech wielkich i czternastu małych łódkach, przeprawili się z Nikopola na lewy brzeg Dunaju, do ośmiuset Turków, którzy niezwłocznie zasiedli za wałem starych fortyfikacyj.

Żeby nie pozwolić nieprzyjacielowi usadowić się w szańcach przed przybyciem naszej piechoty, Dowodzca 5 brygady artyllery, Pułkownik *Reissig* skierował na nich pierwszy dywizyon pułku ułanów Xięcia Nassauskiego, pod dowództwem Sztabs-rotmistrza *Reutowa* i trzecią secinę Dońskiego № 37 pułku Szaposznikowa, pod dowództwem Assauły *Szejkina.*

Nie zważając na silny ogień z bateryi prawego brzegu, ułani i kozacy natarli na szańce i wpędzili turków do Dunaju, ale w tejże chwili przybyła nieprzyjacielowi odsiecz z tysiąca ludzi.

Tymczasem nadciągnął z piechotą Jenerał-major *Baumgarten* i skierował dowodzącego Tobolskim pieszym pułkiem Pułkownika *Dudickiego-Liszyna* z jednym i pół bataljonem powierzonego mu pułku, na szańce, przez turków zajęte.

Bataljowy ogień tureckiej piechoty i strzały Nikopolskiej bateryi nie zdołały bynajmniej zatrzymać mężnych Tobolców; oni w okamgnieniu opanowali warownie i wyparowali z nich nieprzyjaciela.

Wtedy trzy wielkie tureckie statki pośpieszyły z posiłkami na lewy brzeg, ale były przywitane tak celnym ogniem czterech dział konno-lekkiej № 9 bateryi, że jeden ze statków, nie doszedłszy do brzegu, zwrócił się nazad, drugi z turkami na nim będącemi, zatopiony, a trzeci, który się był do brzegu dobił, zasypany kartaczami.

Turcy, znajdujący się na tym ostatnim punkcie, zaczęli rzucać oręż i prosili o darowanie ich życiem. Wtedy szeregowy Tobolskiego pieszego pułku Sidor *Repluk*, rzucił się do wody, i przywiązawszy linę do statku, przyciągnął go do brzegu. Na tym statku znajdowało się do pięciudziesiąt zabitych i ranionych, pozostali trzydziestu oddali się w niewolę. Nadto na statku znaleziono dwa jaszczyki z nabojami i wielką ilość broni.

Według wyznania jeńców, na nasz brzeg przeprawiło się było do 3,000 ludzi; z nich utonęło, poległo i odniosło rany do 800, do niewoli dostało się 123. Z naszej strony poległo 18 żołnierzy; raniono nam dwóch ober-oficerów, (Porucznik pułku ułanów Xięcia Nassau *Nippe* i Tobolskiego pieszego pułku Porucznik *Kałakucki*), i żołnierzy 58.

Jenerał-major *Baumgarten*, zaświadczając o odznaczającém się męztwie i waleczności wszystkich wojskowych, którzy mieli udział w sprawie, ze szczególną pochwałą mówi o Dowodzcy 5 brygady artyllery *Reissigu*, Dowodzącym pułkiem pieszym Tobolskim Pułkowniku *Dudickim-Liszynie*, Dowodzcy 4 bataljonu tegoż pułku, Majorze *Goleniczenko*, Sztabs-kapitanie pułku Grenadyerów Cesarza Austryackiego *Tiesenhausen*, Sztabs-kapitanie Tobolskiego pieszego pułku *Zagreba*, Poruczniku *Kałakuckim*, Podporuczniku *Szumskim*, Sztab-rotmistrzu pułku ułanów Xięcia Nassauskiego *Reutow*, Chorążym artyllery *Messing* i Assaule *Szejkinie.*

W nocy na 17 Kwietnia ostatki okopów na lewym brzegu Dunaju, z rozrządzenia Jenerał-majora *Baumgartena*, zniesione zostały do szczętu.

NOWINY Z CZARNEGO MORZA.

Według ostatnich wiadomości, otrzymanych od Jenerał-Adjutanta Xięcia *Mienszikowa*, Angielska i Francuzka flotty nieprzestawały krążyć na wysokości Sewastopolskiego portu, na odległości 20 i 25 mil, zbliżając się niekiedy i na widnokrąg portu. W takiém położeniu znajdowały się 21 Kwietnia wieczorem, dwadzieścia siedm nieprzyjacielskich statków.

Od nas kiedy nie kiedy wysyłane są statki parowe dla śledzenia za pomienionemi flottami. *(R. I.)*

Czytamy w gazecie Akad. Petersburskiej: «Attak domierzony w widoku Odessy przez statki parowe eskadry anglo-francuzkiej, będące po za metą strzałów naszych bateryj, przeciw statkom kupieckim i przewozowym, wzbudził oburzenie we wszystkich mieszkańcach, którzy byli świadkami tego faktu.

«Dla dania pojęcia o powszechném uczuciu nawet cudzoziemców, w Odessie zamieszkałych, Dowodzca 3 korpusu piechoty wspomina o prośbie, podanej do niego przez P. Rigaut, *poddanego francuzkiego* i jego żony, *poddanej angielskiej*, którzy, widząc takie postępowanie francuzów i anglików i nazywając je *niegodném*, a nie chcąc dłużej po-

zostać poddanemi Francyi i Anglii, proszą o pozwolenie wykonania przysięgi wierności Rossyi, jakowe pozwolenie było też im udzielone przez Jenerał-adjutanta barona Osten-Sackena.»

O CHOLERZE.

W *Petersburgu*, po 28 Kwietnia pozostawało chorych 147— w ciągu doby zachorow. 25 — wyzdr. 4 — umarło 11 — po 29 Kwietnia pozostało chorych 157.

W ciągu doby zachor. 25 — wyzdr. 9 — umarło 9 — po 30 Kwietnia pozostało chorych 164.

W ciągu doby zachor. 16 — wyzdr. 21 — umarło 11 — po 1 Maja pozostało chorych 148.

W ciągu doby zachor. 18 — wyzdr. 4 — umarło 10 — po 2 Maja pozostało chorych 158.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

SZWECYA.

Podług korrespondencyi z Stockholmu z dnia 25 Kwietnia, do Nowej Gazety Pruskiej, posłuchanie które dnia tego admirał Napier miał u Króla Jmci, odbyło się w formach ścisłej grzeczności, bynajmniej nie sam na sam i niemiało cechy tego serdecznego porozumienia, jakie mu nadać chciano. Po posłuchaniu miało miejsce śniadanie w Zamku i o godzinie 1 admirał już był wrócił do Posła angielskiego, lorda Grey, u którego wiliją był się zatrzymał, a o godzinie 2, odpłynął do swej eskadry. Korrespondent dodaje, że admirał był w bardzo złym humorze, iż mu się nie udało, jak był zapowiedział w Spithead, swoje rozkazy dzienne z końca Kwietnia, datować z Petersburga.

— Piszą z Gothersburga, 26 Kwietnia do jednej niemieckiej Gazety, że statek parowy angielski pojmał w bliskości Trindelen jeden bryg szwedzki i barkę duńską. Statki te wiozły zapewna wojenną kontrabandę.

DANIJA.

KOPENHAGA, *4 Maja.* (Korrespondencya Nowej Gazety Pruskiej.) Odebrano tu z Anglii wiadomość, że przedwczora jeszcze eskadra francuzka morza Baltyckiego, stała w porcie Deal, (w hrabstwie Kent, w kanale Manche.) Dwa, jedne z największych okrętów tej eskadry, *Tage* i *Jemmapes*, które były zbyt blisko jeden od drugiego na kotwicy stanęły, tak się mocno uderzyły wzajemnie, że uszkodzone oba, będą posłane dla naprawy do Sheerness. We wszystkich warstatach rządowych angielskich pracują na głowę nad zbudowaniem flotylli małych statków parowych wojennych, przeznaczonych do działania po zatokach i innych miałkich miejscach morza Baltyckiego.

— Sekretarz Tajny Gabinetowy P. Tillisch otrzymał portfel Spraw Wewnętrznych, sprawowany dotąd przez Pierwszego Ministra, P. Oerstedt, który zachował prezydencyą Rady i Ministerstwo Wyznań.

— Piszą z Holstein, 28 Kwietnia, do gazety Pocztowej (Frankfurtskiej), że admirał Napier nie będzie czekał na flottę francuzką dla rozpoczęcia wojennych działań. Owszem, twierdzą, że ta ostatnia, pozostawi większą część swoich sił w porcie Kiel, jakowy środek może nabyć wielkiej ważności i znaczenia, według postawy, jaką Związek Niemiecki przybierze w kwestyi Wschodniej. (Ze Stettinu donoszą, że eskadra angielska, 2 Maja, stała jeszcze na kotwicy o 11 mil od Stockholmu.)

NIEMCY.

WIEDEŃ, *3 Maja.* Cesarzowa Jmć tak pilnie oddaje się nauce języków czeskiego i węgierskiego, że już nietylko je rozumie, ale nawet mówi z pewną łatwością.

— 30 Kwietnia, w salach pałacowych, które powiększono dodaniem do nich manežu zimowego, ozdobionego z wielkim przepychem, bal był dany dla stanu miejskiego stolicy. Zgromadzenie było uświetnione obecnością obojga NN. Państwa.

— Utrzymuje się zawsze pogłoska o postawieniu korpusu wojska na granicy Galicyi, lubo dotąd żadnym faktem wieść ta nie jest poparta.

— Arcyxiążę Albert, wróciwszy z Pesth, odjechał ztamtąd wczora do Semlina, dla obejrzenia wojsk stojących ponad niższym Dunajem. Sądzą że niezwłocznie Serbija będzie zajęta przez wojska austryackie.

— 2 Maja marszałek hrabia Radecki opuścił Wiedeń, udając się na powrot do Werony.

— Feldmarszałek - lejtnant hrabia de Linanges odjechał do Pesth, gdzie pozostanie, jako Pomocnik Arcyxięcia Alberta, Gubernatora Cywilnego i Wojennego Węgier.

— J. C. K. W. Arcyxiążę Albert odpłynął z Pesth na statku parowym wojennym do armii południowej.

PRUSSY. Rząd Pruski, na wzór innych, (Rządów Lubeki, Bremy, Hamburga, Mecklembourg-Schwerin, i t. d.) wydał rozporządzenia, przypominające władzom Pruskich nadmorskich prowincyj, istnące prawa, zabraniające uzbrajania korsarzy i wpuszczania ich do portów wyjąwszy, jeżeliby się znajdowali w niebezpieczeństwie okrętobicia.

— Nowa Gazeta Pruska pisze, że trzy kupieckie okręty weszły 28 Kwietnia do portu Rygi, mimo to, iż z *Wieży sterników* widziane były trzy kroazery angielskie. — Podług tejże gazety, dwa statki wojenne angielskie były się zbliżyły do Dünamindy (pod Rygą), ale się wnet oddaliły po należytém przywitaniu przez ruskie baterye. — Do Rewla, od czasu przejścia lodów, weszło 218 okrętów kupieckich.

— Minister Wojny, jenerał - porucznik Bonin został mianowany Dowodzcą 12 dywizyi (w Neisse), a miejsce jego zajął, jako Minister Wojny, jenerał-major hrabia Waldersee, wódz naczelny wojsk federalnych we Frankfurcie.

— Minister Pruski w Kopenhadze, baron Werther, przybył do Berlina.

— Podług ostatniego popisu ludności Monarchija Pruska liczy 16,935,420 mieszkańców, z których 8,448,871 mężczyzn a 8,487,549 kobiet; w armii liczy się 147,978 mężczyzn, a żon żołnierskich i kobiet, z innego tytułu przy armii znajdujących się, 32,573.

Stettin, *4 Maja*. 8,000 kasków, zamówionych w Berlinie na rachunek Rządu Szwedzkiego, odwiezione ztąd będą statkiem parowym *Nordstern*. Ten statek, dziś przybyły, przywiózł wiadomość, że flotta angielska, złożona z 29 okrętów, stała na kotwicy o 11 mil (lieues) od Stockholmu. Po drodze *Nordstern* odwiozł admirałowi Napier depesze, adressowane do niego ze Stockholmu. *(P. P.)*

ANGLIJA.

LONDYN, *4 Maja*. Na wczorajszém posiedzeniu Izby Gmin, które nie miało ogólnego interessu, rozmaite bille, podane przez deputowanych, zostały odrzucone.

— *Times*, naganiając bardzo ostro politykę Króla Othona, krytykuje oraz rozporządzenie Rządu Tureckiego, o wydaleniu poddanych greckich, i dowodzi, że środek ten, zobojętnia w pewny sposób niejednokrotne oświadczenia Anglii i Francyi, które jako jeden z celów wdania się swego w sprawy Wschodnie, wystawiały zabezpieczenie praw i swobód ludności chrześciańskiej.

— Świątkowanie robotników Prestońskich ukończyło się nareszcie po 35-cio-tygodniowém trwaniu. Wypadek ten nastąpił z braku zasobów koalicyi. Zamiast 2,000 funtów sterl. które były średnią cyfrą wsparcia, pobieranego w pierwszych tygodniach, składki zaczęły nie wynosić nad 300 do 400 funtów. W przeszły Poniedziałek robotnicy zgromadzili się w lokalu zwykłych posiedzeń, gdzie P. Cowell, ich trybun, dusza koalicyi, powiedział mowę, w której wyraził nadzieję, że właściciele fabryk nie zechcą nadużywać swego zwycięztwa, i otworzą pracownie na nowo. Zgromadzenie przyjęło przez okrzyk, adress podziękowania tym, co wspierali świątkujących robotników pod czas ich niekrwawej walki przeciw fabrykantom.

— *Times* donosi o zaszłej śmierci najstarszego jenerała armii angielskiej, przyjaciela Xięcia Wellingtona, Feldmarszałka margrabi Anglesey, zaszłej 29 Kwietnia w wieku 86 lat. Odbył on wszystkie kampanije poprzedzające rok 1815 i szczególniej odznaczył się na półwyspie Iberyjskiém pod imieniem Lorda Paget. Pod Waterloo dowodził jazdą anglo-belgijską i stracił tam nogę. Mianowany został Margrabią w skutek tej chlubnej kampanii. W roku 1812 odziedziczył po ojcu tytuł hrabi Uxbridge. Następnie był Dowodzcą naczelnym artyllery i Namiestnikiem Irlandyi, ale był odwołany z tej posady z powodu swoich stosunków z O'Connelem, którego politykę, dążącą do odwołania Unii Irlandyi, popierał. Znowu mianowany Vice-królem tego kraju w 1830, piastował tę godność do roku 1834. Usunął się z pobudek zdrowia. Był kawalerem Podwiązki i większej części wojennych orderów Europejskich. Po jego zgonie pozostaje dwóch tylko Feldmarszałków Anglii: J. K. W. Xiążę Albert, Małżonek Królowej, i Król Jmć Belgów, Leopold I.

— P. Ewart zapowiedział w Izbie Gmin, iż poprosi o upoważnienie przedstawienia billu o zniesieniu kary śmierci.

— Lord Raglan przybył 25 b. m. do Malty na statku *Caradoc*, który popłynął ztamtąd do Korfu, dla zabrania Xięcia Cambridge. Tegoż dnia przybyło kilka angielskich okrętów z końmi.

— W korrespondencyi z Londynu do gazety Belgijskiej, z dnia 28 Kwietnia, piszą: «Wśród uśpienia wszelkiej znacznej kwestyi polityki wewnętrznej, Rząd czerpie swą siłę w osobistej wartości swych członków; Gabinet istnieje skutkiem uległości swojej życzeniom narodu, który wymagał przybrania energicznej postawy względem Rossyi; Gabinet nie mógł dalej opierać się temu życzeniu, pod karą własnej zaguby.

«Z mocy tego ostatniego faktu, w istocie lord Palmerston sam jeden kieruje polityką kraju. Jego to wpływowi, w zakresie polityki zewnętrznej, należy przypisać zaniechanie systematu negocyacyj ugodliwych, dla przejścia do bardziej czynnego działania; on to również sprawił cofnięcie billu reformy, on przywodzi odporowi nacisku szkoły Manchesterskiej, (Cobden, Bright, Urquhart), i dotrzymuje czoła partyom radykalnym.

«Ministrowie już odstąpili i jeszcze odstąpić mają, tak wielu swoich projektów, które zdawały się być wielkiej wagi, że sessya zapewna będzie niedługa. Nie przewiduję też, pomimo rozmaitych powieści, iżby Gabinet miał uledz jakim zmianom, chybaby jakiś wielki a niepomyślny wypadek zaszedł w ciągu wojny, który by go spowodował, lub przynajmniej usprawiedliwił. Można z pewnością wnosić, że Gabinet póty trwać będzie, póki go własne wewnętrzne rosterki o śmierć nie przyprawią.» *(J. de S.-P.)*

FRANCYA.

PARYŻ, *5 Maja*. Monitor dzisiejszy zawiera nazwiska Dowodzców nowomianowanych gwardyi Cesarskiej, w uzupełnieniu Dekretu urządzającego tę gwardyą. Dowodzcą naczelnym jest jenerał dywizyi P. Regnault de Saint Jean d'Angély; Dowodzcami trzech brygad, są: piechoty, jenerałowie Mellinet i Uhrich, jazdy, jenerał Lannes de Montebello, adjutant Cesarski.

— Wielkie przygotowania wojenne nie ustają. Plany dla utworzenia jednego z obozów powierzone są pułkownikowi Lyon, który ma je otworzyć dopiero za przybyciem na miejsce. Formują co najśpieszniej dywizyą piechoty, nadto jednę brygadę jazdy, która ma stanowić zaród nowej dywizyi jazdy, dla posłania na Wschód, prócz tej, która się tam już znajduje. Jenerał Forey wymieniony jest na jedno z dowództw. Dodają, że trzy pułki armii Lyońskiej też posłane będą do Turcyi.

— 28 Kwietnia odbył się wybór Członka Akademii Napisów i Kunsztów, na miejsce Pana Guérard. Na 36 głosujących P. Egger otrzymał 22 kreski, za powtórnem głosowaniem.

— Piszą z Paryża, 2 Maja, do gazety Nowej Pruskiej: «Bombardowanie Odessy jest w tej chwili przedmiotem powszechnego zajęcia. Wyraźnie Rząd nie życzy sobie, iżby publiczność myślała, że ten czyn bohaterski, dokonany przeciw miastu handlowemu, wynikał z planu działań Mocarstw Zachodnich, kiedy zkądinąd, Rząd ten obrusza się pogłoską, iż zaprzestanie bombardowania nastąpiło w skutek ukazania się flotty ruskiej z Sewastopola. Ztąd to osoby oddane Rządowi mają zlecenie szerzenia wieści, że pierwiastkowe, dane admirałom instrukcye, zabraniały im prowadzenia wojny niszczącej, że attak przeciw Odessie był tylko koniecznem następstwem «zdrady» rossyan względem statku parowego *Furious*, (wiadomo już jak się rzecz miała), że po domierzeniu należytej kary, flotta wróciła do Warny, i że przybycie flotty ruskiej, «która zresztą unikała bitwy,» nic nie miało wspólnego z tém odwrotném poruszeniem.»

— Na Giełdzie 5 Maja, (tel.) 4½ procentowe 91 frank 25 cent. — 3 procent. 65 fran. 25 centimów.

(J. de S.-P.)

TURCYA.

Korrespondencya z nad Niższego Dunaju, z dnia 30 Kwietnia do Nowej Pruskiej Gazety, zawiera następujące szczegóły: «Swawole i bezprawia, popełniane przez francuzkich Zuawów w domach, gdzie kwaterują w Gallipoli, doszły do takiego stopnia, że jenerał Canrobert zmuszony został dziesiątkować ich i trzech, w obec całej ludności miasta rozstrzelać. — Od 1 po 18 Kwietnia przybyło do Gallipoli 25,000 francuzów i 7,100 anglików, z jenerałami Canrobert, Martinprey, Espinasse, i de l'Armint. Z tych 10,000 francuzów i 4,000 anglików pozostaną w Gallipoli, gdzie wznoszą okopy i zajmą obóz w bliskości starożytnych miast Carahia i Lysimachia; reszta wojsk sprzymierzonych skierowana została na Rodosto, a ztamtąd do Andrinopola i ku wąwozom Bałkańskim. 3-cia dywizya francuzka, jenerała Bosquet, popłynęła wprost do Warny, dokąd dążyły też dwa pułki i cztery bataljony francuzów i dwa pułki anglików. Pierwszym czynem jenerała Bosquet było rozbrojenie Baszi-bazuków (ruchawki azyatyckiej) na usilną prośbę Omera-Fais-paszy; około 3,000 tych dzikich ludzi odesłano już do Azyi. — Omer-pasza oświadczył, że w Szumli nie będzie cierpiał żadnych korrespondentów gazet i dziewięciu ich wysłał już do Stambułu.

— Podług listów ze Stambułu, 17 Kwietnia, okręt wiozący od 200 do 300 greków, wygnanych z Turcyi, zatonął między Saloniką i Smyrną.

— Omer-pasza urządził w Szumli rodzaj Policyi dla czuwania nad cudzoziemcami, których mnóstwo przybywa do obozu i powiększej części bez żadnych papierów; podejrzani o zdradzieckie zamiary będą wysyłani, a może i rozstrzelani.

— Podług gazety *Presse* (Wiedeńskiej), pięć okrętów połączonej flotty uszkodzone zostały podczas bombardowania Odessy tak, że musiły być holowane aż do portu.

— Straszliwy pożar zniszczył od 6 do 700 domów w Salonice; szkoda szacowana jest na 2½ miljony piastrów. Turcy i Grecy wzajemnie oskarżają się o podpalenie i przyszło już niejednokrotnie do ręcznych zapasów między dwiema ludnościami. *(P. P.)*

GRECYA.

ATENY, *29 Kwietnia.* Blokada Grecyi przez flotty anglo-francuzkie oznajmiona została urzędowie. Do poselstwa francuzkiego przyszły ważne depesze ze Stambułu. Mówią że w nich zawiera się ultimatam Porty. Rada Ministrów Grecyi postanowiła posłać powstańcom posiłki w pieniądzach i amunicyi. Turcy zdobyli Peta, pod Arta, na drodze do Janiny. — Z ostatnich o powstaniu Greckiém wiadomości, gazeta Augsburska wnosi, że to powstanie, stłumione w jednym punkcie przemagającą siłą, w drugiém mocniej jeszcze zapala się i szerzy. *(R. I.)*

AMERYKA.

Gazeta *Detroit Free Press* mówi otwarcie, że Stany Zjednoczone powinnyby korzystać z obecnego położenia, ażeby zdobyć Kubę, ustalić na zawsze w praktyce doktrynę Prezydenta Monroe i rozciągnąć swe panowanie nad lądem Ameryki, gdyż Anglija i Francya, w obecném przesileniu, nie mogą narażać się na niebezpieczeństwo dania Stanom powodu do sprzymierzenia się z Rossyą ze wszystkiemi swemi wojennemi zasobami. Nadto, zrywając z nimi, Anglija i Francya umarłyby z głodu, będąc pozbawione zboża amerykańskiego, a fabryki angielskie i francuzkie musiałyby upaść bez amerykańskiej bawełny. *(G. P.)*

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

LONDYN, *5 Maja.* Wczora w Izbie Gmin, Lord John Russell oznajmił, że Rząd Hiszpański wydał Dekreta nakazujące ściśle wykonanie zawartych z Anglią traktatów, znoszących handel murzynów, te Dekreta bezwątpienia doprowadzą do pożądanego skutku, mianowicie do zatamowania tego handlu z wyspą Kubą.

Pierwszy Lord Admiralicyi, sir James Grey wyraził nadzieję, że kopalnia węgla ziemnego, odkryta pod Ezakli, na południowym brzegu morza Czarnego, wystarczy na zaopatrzenie w ten produkt całej sprzymierzonej flotty.

Kanclerz Skarbu złożył wyrachowanie kredytów dodatkowych, mających się udzielić dla marynarki, armii i materyałów wojennych. Dodatek ten wynosi w ogóle 5,595,863 funtów sterlingów.

— Umarł w Sheffield, znany poeta James Montgomery, mając lat 82 wieku.

PARYŻ, *6 Maja.* Dzisiejszy Monitor donosi, że eskadra admirała Parseval Deschenes wypłynęła 3 b. m. z Dunes na morze Baltyckie, wyjąwszy trzy okręty: *Jemmapes*, który się naprawuje w Sheerness, *le Tage* i *l'Andromaque*, które pozostały na kotwicy.

— Depesza z Marsylii donosi, że 2 b. m. dziesięć statków parowych Rządowych zabrały nowe wojska w Algerze. Oddział piechoty morskiej odpłynął z Tulonu do Grecyi, dla obrony francuzów, tam zamieszkałych.

— Admiralicya angielska postanowiła za prawidło, że odtąd nie będą na warstatach Rządowych budowane ani żaglowe, ani parowo-kołowe, ale same tylko śrubowe statki wojenne, oraz że niezwłocznie przedsięwzięte będą środki; dla zastosowania śrubowej mechaniki do wszystkich okrętów i statków, dziś żeglujących i zdolnych do takiego przekształcenia.

— 1 b. m. Akademija Nauk obrała swoim Członkiem wolnym P. de Verneuil, na miejsce zmarłego P. Héricart de Thury.

WIEDEŃ, *4 Maja.* Prawie wszyscy Wysocy goście, którzy tu się byli zebrali na wesele Cesarza, już się rozjechali. NN Cesarz i Cesarzowa zamierzają przepędzić wiosnę w zamku Luxembourg. — Piszą z Pesth, 2 Maja, że tamtędy, 30 Kwietnia, przejeżdżała deputacya znakomitszych obywateli Serbii, udająca się do Wiednia, dla zaprotestowania, w imieniu kraju, przeciw wkroczeniu wojsk austyackich do Serbii.

SZWECYA. Podług korrespondencyi z Kiel, 30 Kwietnia, do gazety Augsburskiej, opinija publiczna w Norwegii, równie jak i w Szwecyi, nie jest bynajmniej za wojną zaczepną przeciw Rossyi i pod tym względem, nawet stronnictwo tak zwane *Ruchu* jest w zgodzie z partyą konserwatorską.

DREZNO, *4 Maja.* Hrabia i Hrabina Chambord wyjechali dziś rano do Pragi.

SZWAJCARYA. Piszą z Berny, 26 Kwietnia, do gazety Augsburskiej, że w skutek konferencyi z Ministrem Spraw Zagranicznych i posłami cudzoziemskiemi, Posła Szwajcarskiego w Wiedniu, Pana Steiger, wynika nadzieja rychłego i zupełnego załatwienia nieporozumienia Austryi ze Szwajcaryą. *(J. de S.-P.)*

Позволяется печатать. 3 Мая 1854 года. *Ценсоръ Н. Ахматовъ.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.